

Repolainen 108

Jäsentiedote 1/2025

Repolan erämaapitäjä sijaitsi rajaseudulla. Värikynä. – Die Gemeinde Reboly lag in der Wildnis und im Grenzgebiet. Farbstift.

"Деревня Реболы". 1933-1934 гг. КАССР (Карелия). Бумага. Карандаш цветной. 23,7 x 31,0 см.

Repolainen

Repola-seura ry:n jäsenlehti

Numero 108, 1/2025, maaliskuu

**Numeron 109 aineisto lähetettävä päätoimittajalle 30.4.2025
mennessä**

Päätoimittaja

Lea Tserni-Puittinen

leatserni@gmail.com

puh. 050 520 4121

Kylänlahdentie 24, 81810 Jamali

Toimituskunta

Repola-seuran hallitus

Repola-seura ry

Hallituksen ja toimihenkilöiden yhteystiedot ovat takakannen etusivulla.

Seuran nettisivut ovat osoitteessa www.repola-seura.net, josta löytyy myös vanhoja Repolaisen numeroita.

Jäsenhakemukset ja osoitteenmuutokset

Jäsensihteeri Päivi Kiiskinen, Kiehiskuja 3, 80140 Joensuu,

gsm 050 511 6580, paivi.kiiskinen1@gmail.com

Seuran pankkitili: Op Polvijärvi, FI05 5354 0420 0466 26

Painopaikka: Kirjapaino PR-Offset, Joensuu

Kansikuva: *Repolan kylämaisema 1933-1934, Heinrich Vogelerin piirros. Kuva kirjasta Työtä ja unelmia, Ossi Kamppinen ja Arto Rinne, 2024*

Repola-seura täyttää 40 vuotta

Repola-seura ry on perustettu 21.7.1985 Nurmeksen Bomballa pidetyssä perustamiskokouksessa ja rekisteröity patentti- ja rekisterihallituksen päätöksellä 29.5.1997. Yhdistyksen tarkoituksena on toimia Repolasta, sen historiasta ja kulttuurista kiinnostuneiden henkilöiden yhdyssiteenä sekä vaalia Repolan seudun kulttuuria ja perinnettä. Toukokuun Repolaiseen tulee kirjoituksia seuran perustamisesta. Myös tässä numerossa käsitellään, muiden aiheiden ohella, seuran historiaa, nykyhetkeä ja tulevaisuuden suunnitelmia. Tässä numerossa on mm. aiemmin hallituksessa toimineen Tuula Kilpeläi-

sen ja vielä nykyisin hallituksessa toimivan Ville Pönttösen kuulumisia.

Pohdinnassa on edelleen toiminnan jatkoon mahdollisuudet. Asia on ollut esillä jo vuoden verran tässä lehdessä, sekä hallituksen ja muidenkin yhdistyksen jäsenten keskusteluissa. Hallituksen esitys toimintasuunnitelmaksi käsittelee asiaa mm. seuraavanlaisesti:

2. Yhdistyksen toiminta

Suunnitelmana on, että Repola-seura ry edistää toiminnan tarkoituksen toteutumista jatkossa Karjalan Sivistysseura ry:n toiminnan osana tai Karjalan Sivistysseura ry:n alaosastona. Molemmat vaihtoehtoiset toiminnan muodot tarkoittaisivat Repola-seura ry:n purkamista ja poistumista yhdistysrekisteristä. Selvityksiä ja käytännön järjestelyjä asiassa jatketaan aiempien toimien, vuoden 2024 toimintasuunnitelman, yhteydenpitojen ja neuvottelujen, pohjalta.

3. Hallitus valmistelee yhdistyksen purkamisen ja yhdistyslain mukaiset selvitystoimet vuoden 2026 vuosikokouksen päätettäväksi.

Vuosikokous 2025 vahvistaa toimintasuunnitelman, joka voi olla toki muutakin, kuin hallituksen esitys. Joka tapauksessa tosiasia on, että muuttuvassa maailmassa, jäsenten toiminnan mahdollisuuksien vähentyessä, jäsenmää-

rän vähentyessä ja uusien jäsenten tullessa entistä harvinaisemmiksi, on toiminnan jatkoa mietittävä vakavasti. Lähin konkreettinen haaste yhdistyksellä on saada riittävä määrä jäseniä uuteen hallitukseen. Jos hallitustoiminta voisi tuntua mielekkäältä voit olla yhteydessä nykyiseen hallitukseen tai ilmaista viimeistään vuosikokouksessa olevasi käytettävissä.

Summa summarum, Repolaseura täyttää tänä vuonna 40 vuotta.

21.7.2025 yhdistys on rekisterissä, toiminnassa, julkaisee laadukasta ja kiinnostavaa Repolainen-lehteä ja muutenkin toimii Repolasta, sen historiasta ja kulttuurista kiinnostuneiden henkilöiden yhdyssiteenä sekä vaalia Repolan seudun kulttuuria ja perinnettä.

Tervetuloa vuosikokoukseen, lehdessä olevan kutsun mukaisesti!

Puheenjohtaja Antti Pottonen

Muinaisen Karjalanmaan muisto

Haukkasaaren kylän puurakennustapojen tutkimista jatketaan uudessa hankkeessa. Projektin toteuttajana jatkaa edelleen Traektoria-säätiö, jonka avulla Haukkasaaren kylään on rakennettu Pottojevin aitta ja tuulimylly. Hankkeiden avulla kylässä järjestetään vuosittain perinteisen puurakentamisen kesäkoulu, Traektorian perustajajäsen ja projektipäällikkö Konstantin Petrov kertoo.

Vuokkiniemeläinen veneenrakentaja Juri Naumov tulee kertomaan perinteellisistä rakennustavoista. - Emme ehdi rakentamaan venettä, mutta tutustumme veneenrakennustekniikkaan.

Puutyöpajoissa kävijät tekevät puuastioiden ja huonekalujen kopioita museoesineiden ja valokuvien mukaan. Opitaan käyttämään sekä perinteisiä vanhoja työkaluja että nykyaikaisia. Muinaisen Karjalanmaan muisto -hanke toteutetaan 15.1.2025—30.6.2026.

Haukkasaaren kylä on Karjalan ja koko Venäjän mittakaavassa harvinaisuus. Rakennuskantaa on säilynyt 1800-luvulta. Mujejärven piirissä Haukkasaari on ainoa kylä, jossa on säilynyt perinteinen rakennustyyli. Ensimmäinen maininta Haukkasaaresta (karjalan kielellä Haukkasuari ja venäjällä Gafostrov) on 1500-luvulta. Vuodesta 2017 Haukkasaari on ollut nähtävyyshanke. Kyläpäivä on joka vuosi 12. heinäkuuta. Kylän asemakaavasta on selvinnyt, missä rakennukset olivat ja missä oli vanha tie. (Uutinen Karjalan Sanomissa 22.1.2025)

Miten Tuulijärven Maikki tuli Suomeen

”Syömäh, Reino, syömäh!”, tämän kummitätini huudon muistan niin elävästi. Mutta miten Tuulijärven rannalla syntyneestä Maria Tserni-jeffistä, sittemmin Maikki Näsäsestä tuli kummitätini, siitä kerron nyt tässä niin kuin sen kertoi minulle aikoinaan mummoni Hilda Rätty o.s. Ryynänen. Hilda, lempeä kansannainen, oli paras ja tehokkain opettajani, vaikka itse oli kirjoitustaidoton. Häntä oli pakko kuunnella ja aina hän kertoi. Otti minut mukaansa, kun oli asiaa, ja tietysti meidän piti olla kahden. Ukkinen Otto Rätty ei puuttunut mummon tarinointiin, mutta äitini tokaisi aina, että ”mitä se tuolle pojalle aina lotrovvaa nuita satujaan”. Mummo selitti, miksi hän kertoo ja miksi se on tärkeää. Hän siirtää kansan perimätietoa minulle, niin hänellekin on tehty.

Eletään noin vuotta 1915. On alkutalvi ja hevoskaravaani taivaltaa hitaasti kohti itää, Repolan suurelle savotalle. Pielisjärveltä lähtivät riskimmät miehet sinne, missä on vapaus ja missä raha liikkuu. Tarjolla on tukinajoa ja savotointia Omelian, Tuulivaaran, Saarenpään ja Lusman kylissä. Reet ovat täynnä tavaraa, läskilaatikoita, ryyni- ja jauhosäkkejä, puukorvoissa on jäätynyttä maitoa ja vedellä jatkettua piimää ja tietysti suolaa sekä heiniä. Osa miehistä istuu hevosten kyydissä tavarain paljouden seassa, osa hiihtää. Kessusätkät ja piiput savuavat ja kuuluu hiljainen puheensorina. Eräässä reessä hevosmiehen lisäksi on mies ja kolme pientä lasta, tyttö ja kaksi poikaa. Mies on vuorannut lapset heinillä ja päällä on hevosen loimi. Reen takana hiihtää kaksi miestä. Hevosmies on Repolan rahtia paljon ajanut Tainion Heikki Ryynänen ja

kyydissä on Heikki Näsänen pienten lastensa kanssa. Heikin vaimo on juuri kuollut, mutta ei auta, savottaan on lähdettävä ja otettava lapset mukaan. Takana hiihtävät ovat Aukusti Pitkänen ja Otto Rätty. Aukusti, Otto ja Heikki Ryynänen ovat langoksia, Otolla ja Aukustilla on Heikin siskot vaimoina. Oton vaimo Hilda jäi Pankakoskelle.

Reessä oleva Näsänen puristaa lapset syliinsä ja valittaa, että nämä lapset ne eivät näe kevättä, ei maakorsussa lapset selviä talven yli, tukehtuvat savuun ja häkään ja yksipuoliseen ravintoon. ”Oo vait”, sanoo kuski-Heikki ja kopistaa kessupiippunsa reen laitaan, ”kun tulemme Tuulivaaraan, menemme Koivulivanan taloon. Iivana on ystävänä rahdinajoreissujeni ajoilta, se ei salli sinun lapsiesi joutuvat talveksi maakorsuun. Minä puhun Iivanan kanssa, ole huoletti. Rajantakaiset karjalaiset ovat hyviä ihmisiä, vaik-

ka niillä on eri uskonto ja se on joka päivä läsnä niiden elämässä. Mutta muista Heikki, kun olet täällä rajan takana ensimmäistä kertaa, älä arvostele niiden tapoja vaikka ne olisivat sinusta outoja, ne ovat hartaampina kristittyjä kuin me. Olin kerran saada kyykkäkepeistä, kun nauroin sitä, kun ne vievät ruokaa vainajilleen. Onneksi en nauranut Iivanaalle, minulla ei sen jälkeen olisi ollut asiaa Iivanan taloon. Iivanoitahan on Tuulivaarassa kaksi, Pitkä-Iivana ja Koivu-Iivana. Ja muista vielä sekin, että jos kuulet vanhojen karjalaismiesten keskustelevan ja kertovan esi-isensä taisteluista ruotseja vastaan, kirkkojen poltoista ja kylien hävityksistä, heittäydyt tietämättömäksi, ihmettelet korkeintaan, myö-

tätuntoa osoittaen. Sinun lapsillasi ei ole mitään hätää, pääset Koivu-Iivanaan asumaan ja Iivanan Maikki-tyttö pitää huolen lapsistasi.”

Näin Heikki valisti kaimaansa Tuulijärven rannan talon pihaan ajaettaessa. Ryynäs-Heikki menee taloon ja ei mene kuin hetki, kun Iivana ja Maikki tulevat juoksujalkaa sisältä. ”Ai siekö olet Heikki Näsäni, koppuamma lapset da viemmä sisälle, sie Maikki vie tuo tyttö, kuulu olevan sama nimi ku siulla.”

Niin asetuttin Iivanan taloon ja kaikki sinne sopivat yöksi. Sovittiin niin, että Näsäsen Heikkikin menee aamulla muiden mukana savottatyömaalle. Iivana Tsernin talosta tuli toistaiseksi koti Heikin lapsille. Heikki, armoton närelenkkien

Maikki ja Heikki Näsänen lastensa kanssa (kuva Reino Rädyn kotialbumi)

vääntäjä, yöpyi sittemmin enimmäkseen metsäsaunallaan, jonka rakensi savotan alussa.

Lapset elivät Iivanan talossa ja Maikki kiintyi lapsiin. Niin siinä sitten kävi, että Heikki ja varsinakin hänen lapsensa saivat Tuulivaaran Maikista sellaisen emännän ja äidin, ettei Suomestakaan olisi parempaa löytänyt. Välillä Maikkikin meni tukinajoon ja oli ukkini Otto Rädyn mukaan niin rohnakka nainen, että ajoi täydellä kuormalla isoenoni Tainion Heikin ohi ummen kautta hyvällä hevosellaan tukkilaaniin. Tuo rohnakka-sana tarkoitti kai riskiä naista.

Vihittiinkö Maikki ja Heikki Tuulivaaran tsasounassa?

Löytyy ainakin tieto, että kruununtorppari Heikki Näsänen Pielisjärven Ilvesvaaralta ja Maria Tserni-jeff Repolan Tuulivaarasta vihittiin vuonna 1917. Eikä Iivanalle ja varsinkaan kuolemaansa asti ortodoksisesta perinteestään kiinnipitävälle Maikille ole varmaan tullut kuuloonkaan, että ruotsi heidät vihkisi.

Tuulivaaran tsasounan kellot moikaavat Maikin ja Heikin häiden kunniaksi. Ja eihän Heikki häätanssissa viejänä ollut, vain vietävänä. Jos Maikki hellitti, tempoivat Heikkiä lattialle muut Tuulivaaran työt. Ja kun Heikki yritti selittää että käärisi sätkän ja oli itse asiassa sitä jo vääntämässä, tuli vastauksena, ei ei

ruotsinbriha, soittajat lähtöyt, tanssimma... Liekö totta vai tarua?

Kun Maria Iivanatyttöt Tserni-jeff ja Heikki Juhonpoika Näsänen vihittiin avioliittoon 23.6.1917 oli Maikki 20-vuotias ja Heikki vaimoa kymmenen vuotta vanhempi. Maikki ja Heikki asuivat Pielisjärven kruununtorpassa vuoteen 1918 saakka. Ilvesvaarasta oli lyhyt matka Repolan savotoille ja Maikin kotipuoleen. Oli hyvät riistamaat ja mikä tärkeintä hyvät kalavedet. Maikki oli kuten muutkin karjalaiset perso kalalle. Kiiski oli suuri herkkku, ihan himoruogua, hyvä lie-mikala. Ja kuivakala eli kapakala oli tärkeä, sitä piti olla ”kontissa evähänä, savotassa säkis” Siitä tehtiin monenlaista ruokaa, pantiin jauhoa sekaan, pantiin ryyiniä sekaan. Perhe muutti Nurmijärven Karjalanniemeen ja edelleen vuonna 1920 Lieksaan, jossa asettuivat sittemmin Pankakoskelle. Heille syntyi lapset Otto, Sulo, Ida, Anni, Heikki ja Kerttu.

Kun talvisota syttyi, evakuoitiin Lieksan alueen väestö pääosin Kiuruvedelle ja Lapinlahdelle. Sinne joutui lähtemään myös Heikki ja Maikki lapsineen. Maikki kun oli iso ihminen, niin ei kiipeäminen korkealle härkävaunuun onnistunut edes sotilaiden nostamana. Tarvittiin laakonki, jota pitkin Maikkii sai astella kyytiin. Ensin kuitenkin paikalla olleita sotilaita kiinnosti Maikin paino. Maikki houkuteltiin

punnitukseen ja aseman vaaka antoi lukeman 125.

Lapinlahdelle Näsästen kanssa evakuoitui myös Rädyn perhe, Hil-da, Otto ja lastaan odottava tytär Rätty. Tämän tarinan kirjoittaja syntyi sitten siellä ja ”putosi Näsäsen Maikin pehmeään syliin”. Näsäset olivat lupautuneet Reino-pojan sylikummeiksi.

Evakosta palattua heistä tuli perheystävät. Näsäset muuttivat naapurisiin Yrjölän tilalle Pankakosken tehtaan alapuolella Lieksajoen varteen vuonna 1941.

Maikki kutsui aina syömään, kun leikin Näsäsen talosta rantaan päin. Maikin ruuat tulivat tutuksi. Mieleeni on jäänyt kiiskikeitto. Maikki otti kuivattuja kiiskijä, laittoi ne kiehuvaan veteen, ja kun ne pehmisivät, hän pani ne tuslaakin ja kapustalla raaputti tuslaakissa, niin että ruodot jäi siihen. Kalasose laitettiin

kattilaan ja suurstettiin jauhoilla. Keitto oli hyvää.

Heikki teki töitä Pankakosken tehtailla liimankeittäjänä ja meneti 1948. Maikki saattoi Heikin hautaan ortodoksisten perinteiden mukaan pitäen ruumiinvalvojaisia läpi yön. Maikki siirtyi tuonilmaisiiin vuonna 1962. Maikki oli herkkä ja hyväsydäminen ihminen. Kun vein onkimani ahvensaaliin Maikille, saattoi hän siinä kiitellessään kyynelehtiä ja sipaista aina ristinmerkin ilmaan.

Reino Rätty, Lieksan Pankakoskelta

Maikki, Maria Näsäsen os. Tsernin vanhemmat olivat Iida (Irina, Iro) Kondrateintytär Zerni (Larinen) (1872-1945) ja Ivan (”Koivu-livana”) Moiseinoika Tserni-Tšernijev. Sisarukset: Anna 1901, Paula 1904-1971, Pekka Zerni 1907-1948.

Uutinen vuodelta 1913

Tukkiliikkeet owat wähitellen siirtyneet Aunuksen puolelle Wenäjän waltion metsiin. Wenäläisen maanjakojärjestelmän nojalla owat kylien yhteiset tukkimetsät waltion huostassa, niin että kylien asukkailla ei ole metsäin myyntioikeutta. Nyt on Repolan pitäjässä alettu waltion puolesta toimittaa kylien metsäin jakoa ja tukkipuitten myyntiä sahayhtiöille. Metsärahat tietystikin menewät Wenäjän waltion metsätalousskassaan, mutta korot niistä pitäisi tulla kylien asukkaille n. s. sieluluwun mukaan jaettawaksi, aina sitä myöten, kun metsiä tulee myydyksi ja rahoja kertyy kassaan. — Tämän järjestelmän nojalla tulee esim. Aunuksen Karjalassa vuosittain suuret määrät tukkipuita myytäwäksi sahayhtiöille. Repolan pitäjässä, josta tukit uiwat Pielisen wesistöön, on nykyään suomalaisilla sahayhtiöillä suurenmoiset tukinajot ja yhä suuremmiksi ne tulewat sitä myöten kuin uusia sahayhtiöitä sinne sijottuu ... Takawuosina oli Repolassa Gutzeit yhtiö yksinään. Sitten tuli Halla-yhtiö kaweriksi. (Rajawahti, 08.03.1913, nro 27, s. 2) **Kansalliskirjaston digitaaliset aineistot**

Kala on ammoisista ajoista ollut karjalaisten perusruokaa

Karjalaiset käyttivät ravinnokseen ahventa, kiiskiä, kuhaa, haukea, särkeä, seipiä, säynettä, lahnaa, madetta, muikkua, siikaa – tuoreena, suolattuna ja kuivattuna.

Kapakalakeitto on Karjalan tunnetuin keitto. Vasta pyydetty pienet kalat perataan, särjiltä leikataan päät, huuhdellaan ja jätetään yöksi suolaveteen. Aamulla kalat nostetaan vedestä, valutetaan ja pannaan leivinpellille uuniin. Kala kuivuu miedossa lämmössä. Kuivattu kala säilyy säkissä tai korissa kuivassa lämpimässä paikassa. Säilyy kauan, jos suolaus ja kuivaus on onnistunut. Kuivatusta kalasta valmistetaan keittoa.

Kala liuotetaan keittoa varten kylmässä vedessä. Kiehautetaan siinä ja jatketaan miedolla lämmöllä 15-20 minuuttia. Perunalohkot ja pippuri ja laakerinlehti lisätään. Voidaan myös suurustaa jauhoilla.

Karjala on tosi rikaş keittotaijon perintehistä. Vuosisatojen aikana emännät säilytettih muissoşsa kanşanreseptijä ta välitettih niitä şukupolveita toisella.

- ”Miuşta meijän karjalaini kapakeitto on yhtä makie kuin lohikeitto, ka ei ole niin

kalorini. Oikein valmissettu kapakeitto on äşen makiempi.”

*- Kuivattuo kalua voipi şäilyttyä kolme-kuuşi kuukautta, mi anto varuştua şitä pitäkşi ajakşi. Valmissettu kalua pannah kiehujah şuolaseh veteh. Ennein şitä şuurta kalua livotetah, a pientä käytetäh kuivattuna. Lientä keitetäh yksikakşi tuntie riippuon kalan kovoştä. Näin kertoo **Ol’ga Stepanova**, Karjalan ruokien reseptilöillä omissetun ryhmän luatija Oma Mua -lehdessä 27.11.2024*

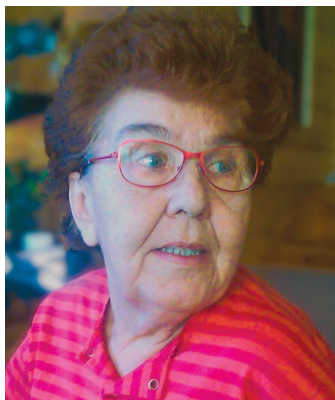
Ei kala kattilah tule ilmai pyydämättä

Ei rokka toista kertaa suuta polta

Karkie on kapani rokka kesäiksi keittoloiksi

Hyvälle kalua keitetäh, a pahal keitettygi peitetäh.

Tuula Kilpeläinen 80 vuotta – Repola-seura onnittelee

Tuula Kilpeläinen kertoo olevansa Repolan Homasia ja Pikarisia; puoleksi kumpaakin sukua. -Repolalaiset suvuthan ovat ”hierimellä hämmennettyjä” eli jonkin verran kaikki sukua keskenään jotain kautta, hän toteaa.

Tuulan äidin Tatjana/Taina Homasen perhe pakeni Repolasta v. 1920, Tatjana oli 3-vuotias. Äidin sisar Jelena Kalliola pääsi käymään Repolassa 1990-luvun alussa, kun rajat aukeivat. Hän toi mukanaan tietoja suvusta, kuvia ja yhteyksiä. Niinpä Tuula päätti mennä katsomaan Repolaa, josta jo lapsuuskodissa oli saanut kuulla paljon puhetta.

Matkoja kertyi vuosien mittaan lukemattomia. Ja Repola-seura tuli tuuksi, kun Tuula tuli hallitukseen. Hän toimi seuran puheenjohtajana 2005 – 2009 ja taloudenhoitajana 2010 – 2016.

Repolaisessa 10/1999 Tuula kirjoittaa mm. :

- Arvelen Repola-Seuran toiminnassa olevan kaikkein merkittävin ja tärkein toimintamuoto tarjota sukulaisuustietoja seuraan liittyvälle ja niistä kiinnostuneille, historiankirjoitushankkeen ohella ja lisäksi. Internet-yhteyksien yleistymisen tarjoaakin oivat mahdollisuudet tietojen saantiin, kunhan saadaan ensin sinne ”sisään” niitä tietoja.

- On niitä nousuja ja laskuja ollut seuran toiminnassa ennenkin, Tuula toteaa puhelinkeskustelussa helmikuussa 2025. Vuonna 2009 tilanne oli ankea; hallitusta ei saatu kokoon ja lopettamisesta keskusteltiin. Toiminta kuitenkin elpyi. Odotettaisiinko muutama vuosi nytkin, jospa tilanne parani? hän miettii.

- Tärkeintä on positiivisuus ja yhteisöllisyys, niissä on yhdistystoiminnan voima. Löytisikö näitä vielä?

Tuula asuu Kuhmossa ja kertoo lukevansa jokaisen Repolaisen kannesta kanteen. Hänellä onkin tallessa jokaikinen numero. Tuula on itsekin kirjoittanut paljon juttuja lehteen, ja tietenkin pääkirjoitukset puheenjohtajakausinaan.

Repola-seura onnittelee Tuulaa ja toivottaa monia armorikkaita vuosia!

Päivi Sandberg

Muistoja Repola-seuran toiminnasta

Repola-seuran hallituksessa vuodesta 2012 mukana ollut, puheenjohtajan, taloudenhoitajan ja varapuheenjohtajan tehtäviä ansiokkaasti hoitanut Ville Pönttönen pohdiskelee tässä seuratoiminnan merkitystä ja kertoo muistoja matkan varrelta.

Ikääntymisen myötä alkaa olla aikaa muistelemiselle, kun muut toiminnot jäävät pois tai ainakin hidastuvat. Kun yli viisikymmentä vuotta sitten saimme yhteyden silloisen Neuvostoliiton alueella elossa oleviin äitini sisaruksiin, olen ollut kiinnostunut sukujuuristani ja kirjoitellut muistiin tapahtumia

ja havaintoja menneistä ajoista. Repola-seuran toiminnassa olen ollut aktiivisesti mukana jäätyäni eläkkeelle tämän vuosituhannen alkupuolella.

Isäni oli tullut Karjalan pakolaisena Repolasta 1920-luvun alussa veljensä Heikin kanssa, jättäen taakseen syntymäkylänsä Omelien,

Ville Pönttönen ja Ossi Kamppinen kesällä 2019 Toivo Antikaisen hiihtoretkien muistomerkillä Repolan tien varressa (kuva Markku Haapalainen)

Ville Pönttönen (oik.) Repolan koulun museossa 2019 (kuva Markku Haapalainen)

joka on noin kaksikymmentä kilometriä Repolan pogostalta Mujejärvelle päin. Kuhmoniemiä isäni avioitui niinikään pakolaisena Suomeen tulleen Anastasia Prokopjefin kanssa. Isäni serkkujen avulla nuori perhe asettui asumaan aluksi Enoon, myöhemmin pienviljelijäksi Ilomantsin Tokrajärvelle. Repolaan jääneestä perheestä ei tiedetty tarkemmin mitään kymmeneen vuosiin. Muistan vain, kun isäni kertoili kotikylästään, kuinka siellä kalastettiin tai marjasteltiin ja kuinka kotikylän läpi virtasi joki ja sen rannalla oli rantasauna, ja kuinka Mellitsäkoski kuohusi keväisin.

Repola-seura oli perustettu vuonna 1985 ylläpitämään Suomeen tulleet repolalaisten sukujen ja perheitten keskinäistä yhteydenpitoa, kun yhteyksiä oli saatu ja yksityishenkilöiden vierailut puolin ja toisin mahdollistivat. Itse pääsin käymään ensimmäisen kerran Repolassa 1990-luvun alkupuolella, silloin kävimme Pekka-veljeni kanssa aina Lentierassa asti Valentina-serkkuni vieraana. Valentina oli äitini veljen tytär, jonka olin tavannut jo aikaisemmin Petroskoissa.

Repola oli silloin vielä vilkas kylä, kasarmirakennukset olivat vie-

lä käytössä ja hyväkuntoisen näköisiä, kylällä näkyi jonkin verran armeijan läsnäolo. Seuraavan kerran Repola-seuran järjestämällä matkalla käydessäni taajama oli hiljaisempi, kasarmialue oli autioitunut. Kylässä oli vielä asumassa karjalaa puhuvia henkilöitä ja meidät vastaanotettiin hyvin, majoitukset ja muu ylläpito oli järjestetty hyvin. Seuramme ”puuhamiehillä” oli yhteyshenkilöt ja kaikki toimi.

Näitä seuran järjestämiä retkiä Repolaan tehtiin vuosittain eri kokoisina ryhminä. Näiltä matkoilta minulla on vain hyviä muistoja. Vaikka matka oli pitkä, tapahtuihan se Kostamuksen ja Muujärven kautta ja tiet ainakin loppumatkasta oli mitä oli, matkalaiset olivat yleensä tyytyväisiä kokemaansa. Meille jäi mielikuva siitä, että alueella haluttiin kehittää yhteistoimintaa seuran avulla, ainakin kerran oli kyläläisten järjestämä yhteinen illanvietto kanssamme. Sunnuntaisin oli ohjelmallinen kyläjuhla, joihin pääsimme osallistumaan.

Vaikka matkat olivat seuramme toiminnassa yksi tärkeimmistä toimintamuodoista, on toiminta ollut muutakin. Seuran toimesta on julkaistu kaksi ansiokasta kirjaa. Aunuksen Repola ilmestyi Heikki Tärman toimittamana vuonna 2001 ja Pertti Rannikon toimittama Repola – Elämää ja ihmisiä kahdella puolella rajaa vuonna 2017. Molempia kirjoja on vielä saatavana. Seuran

jäsenjulkaisu Repolainen on suosittu ja toimii myös hyvänä ”haku-teoksena” seuran nettisivuilla.

Kun nyt aikomukseni on jättää seuran hallintotehtävät, olen tyytyväinen siitä, että olen saanut olla pari vuosikymmentä toiminnassa mukana, saanut monia uusia kokemuksia ja ystäviä sekä kotimaassa että Karjalassa. On tuntunut harmilliselta, että muuttunut tilanne on lähes täysin katkaissut yhteydenpidon Repolaan ja siellä Repolassakin suomen kielen taitoiset henkilöt vähenevät ja käytännössä suomen kielen harjoittelu häviää.

Lämmöllä muistelen niitä poisnukkuneita ystäviä ja sukulaisia, jotka opin tuntemaan useilla sekä seuran yhteismatkoilla että yksityisillä reissuillani. Repola-seuran toiminta rekisteröityneenä yhdistyksenä oli välillä hiipumassa, mutta virkistyi, nyt on sama tilanne. Nuoria, aktiivisia toimijoita tarvittaisiin mukaan. Seuran toiminnan tulevaisuus on lähivuosina uudelleen ja uudelleen harkinnassa, jatketaanko ja missä muodossa, aika näyttää!

Ville Pänttönen

Kuvia Neuvosto-Karjalasta 1930-luvulta

Käydessäni Repolan koulun kotiseutumuseossa näin kokoelmassa kaksi piirrosta: kylämaisema Repolasta ja piirros Repolan kirjastosta. Ihmetelin, kenen tekemiä ne ovat. Vastaus löytyi, kun molemmat kuvat löytyivät viime syksynä ilmestyneestä kirjasta *Työtä ja unelmia: Heinrich Vogelerin Neuvosto-Karjalan kuvia 1930-luvulta* (kust. Atrain&Nord 2024, 127 s.) Kirjan on tehnyt seuramme Repolan matkalla vuonna 2019 mukana ollut Ossi Kamppinen yhdessä Arto Rinteen kanssa.

Keskeneräiseksi jäänyt työ Repolan kirjastosta. Värikynä. – Ein unvollendetes Werk aus Rebolys Bibliothek. Farbstift.

"Библиотека в Реболах". 1933-1934 гг. КАССР (Карелия). Бумага. Карандаш цветной. 23,7 x 30,7 см.

Repolan kirjasto 1934 (keskeneräinen piirros Heinrich Vogeler)

1930-luvun alun Neuvosto-Karjalassa oli tekemisen meininki. Oli käynnissä ensimmäinen viisivuotissuunnitelma. Metsähakkuuta-voitteet olivat kovat. 1920-luvulla Karjalan metsistä hakatun puun määrä oli kasvanut, mutta 1928 alkanut viisivuotissuunnitelma kaksinkertaisti määrät. Työmenetelmiä, välineitä ja kalustoa nykyaikaistettiin. Näistä ja tästä ajasta kertoo uusi kuvateos. Kirjassa on kuvia mm. Matroosan, Lososinan ja Vilgan metsätyöpunkteista, kolhooseista ja Karjalan sahalaitoksista.

Salaperäinen “vaeltava ritari” ja saksalainen taiteilija Heinrich Vogeler (1872-1942) kiersi laajalti Neuvostoliittoa. Karjalaan hän teki neljä matkaa. Hän tallensi akvarelleihin ja värikuvapiirroksiin tuon ajan ututteria työläisiä ja hankkeita. Piirrookset ajoittuvat pääosin vv. 1933-1934.

Vogeler Repolassa

Repolassa oli 30-luvun alussa useita metsätyökeskuksia eli metsätyöpunkteja, mutta muutakin tuotantoa katsottiin piirissä tarvittavan. Syrjäisellä seudulla oli noin parituhatta asukasta. Toiminnot rakentuivat pääosin karjalaisten asukkaiden varaan.

Vogelerin vierailu 1933-34 osui ensimmäisen viisivuotissuunnitelman loppukauteen. Tuolloin Re-

polassa olisi pitänyt olla jo paljon valmista. Suunnitelmissa oli, että Repolaan tulisi koneelliseen puusepänteollisuuteen keskittyvä kombinaatti, saha, sähköasema sekä metalliverstas ja paja. Rakennettaisiin uudenaikainen klubitalo, sadan lehmän navetta, metsähallinnon konttori ym. Erämaapitäjässä riitti tulevaisuuden uskoa!

Historiallinen kokoelma ja ajankuva

Vogelerin teoksia pidetään ainutlaatuisina. Ne kuvaavat sosialismia rakentavia ihmisiä, heidän työtään, saavutuksiaan ja haaveitaan. Karjalan tasavallan Kansallisessa museossa oleva kokoelma käsittää 95 teosta.

Lea Tserni-Puittinen

Repola-seura ry:n vuosikokous 2025

Kokouksen asialista:

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen puheenjohtajan valinta
3. Sihteerin valinta
4. Kahden pöytäkirjan tarkastajan valinta
5. Kahden ääntenlaskijan valinta
6. Vahvistetaan äänioikeusluettelo
7. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
8. Vahvistetaan kokouksen työjärjestys
9. Esitellään vuosikertomus ajalta 1.3.2024–28.2.2025 ja päätetään vuosikertomuksen hyväksymisestä
10. Esitellään tilinpäätös ajanjaksolta 1.1.2024–31.12.2024 ja tilintarkastajien lausunto sekä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta
11. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille tilivelvollisille
12. Päätetään jäsenmaksujen suuruudesta
13. Päätetään palkkioista ja kulukorvauksista
14. Vahvistetaan toimintasuunnitelma 1.3.2025–28.2.2026
15. Vahvistetaan talousarvio 2025
16. Valitaan hallituksen puheenjohtaja
17. Valitaan hallituksen muut jäsenet
18. Valitaan toiminnantarkastaja sekä varatoiminnantarkastajaa
19. Repola-seuran ry:n toiminnan lopettaminen, ensimmäinen käsittely, tehdään päätös lopettamiseen liittyen.

Viime vuonna 2024 avattiin keskustelu Repola-seuran lakkauttamisesta. Vuosikokouksessa 2024 hallitus sai tehtäväkseen selvittää seuran toiminnan jatkamismahdollisuuksia tai yhdistyksen lakkauttamista. Seuran säännöt edellyttävät että lakkauttaminen käsitellään kahdessa yleiskokouksessa. Suunnitelmana on, että Repola-seura ry edistää toimintansa tarkoituksen toteutumista jatkossa Karjalan Sivistysseura ry:n toiminnan osana tai Karjalan Sivistysseura ry:n alaosastona. Molemmat vaihtoehtoiset toiminnan muodot tarkoittaisivat Repola-seura ry:n purkamista ja poistumista yhdistysrekisteristä.

Tehdään ensimmäisen kokouksen päätös yhdistyksen lakkauttamiseen liittyen ja jos lakkautuspäätös tehdään, samalla valtuutetaan hallitus valmistelemaan yhdistyksen purkamisen toinen käsittely vuosikokoukseen 2026 ja yhdistyslain mukaiset selvitystoimet vuoden 2026 vuosikokouksen päätettäväksi.

Yhdistyslain mukaan selvitystoimiin ei kuitenkaan ole tarpeen ryhtyä, jos yhdistyksen kokous on purkautumisesta päättäessään samalla hyväksynyt hallituksen laatiman loppuselvityksen, jonka mukaan yhdistyksellä ei ole velkoja.

20. Käsitellään muut mahdollisesti esille tulevat asiat, kokouskutsun lähettämisen jälkeen ja esim. kokouksen aikana esille tulevat asiat, joista ei tosin voida päättää.

21. Kokouksen päättäminen

Repola-seura ry:n toimintakertomus toimintakaudelta 2024

Yleistä

Repola-seuran toimintakausi oli hiljainen. Yhteydenpito Repolaan oli vähäistä. Vuosikokous pidettiin Joensuussa 23.3 2024, läsnä oli 7 yhdistyksen jäsentä.

Yhdistyksen jäsenmäärä on ollut edelleen lievästi laskusuunnassa, joitakin kuolleita ja jäsenmaksunsa maksamatta jättäneitä vuosijäseniä on poistettu rekistereistä. Vuosijäseniä 88. Ainaisjäseniä 52.

Hallitus

Repola-seuran hallituksena toimi Antti Pottonen (pj), jäseninä Ville Pönttönen (varapj), Maire Mäki, Jorma Turunen, Päivi Sandberg ja Lea Tserni-Puittinen (sihteeri).

Hallituksen ulkopuolisena jäsensihteerinä on toiminut Päivi Kiiskinen.

Hallitus kokoontui kaksi kertaa. Kokouksissa on pohdittu seuran toiminnan jatkoa. Puheenjohtajan toimesta on oltu yhteydessä Karjalan Sivistysseuraan ja aloitettu neuvottelut yhteistyöstä, jos seuran toiminta lakkautetaan.

Julkaisutoiminta

Repolainen-lehti ilmestyi vuoden aikana kolme kertaa, painos oli 185 kpl/numero. Lehti on postitettu jäsenlehtenä sekä lisäksi joillekin yhteistyökumppaneille Suomessa. Tavoitteena oli, että jäsenmaksutuloilla katetaan Repolaisen painatus- ja postituskulut. Seuran julkaisemia kirjoja on edelleen saatavissa, joskin kirjojen myynti on ollut vähäistä. Kirjoja on jäljellä noin 30 kpl, joista vanhempaa Aunuksen Repola-kirjaa n 23.

Muu toiminta

Yhteyttä Repolaan on pidetty hyvin vähäisessä määrin sähköpostien välityksellä, samoin yhteyksiä Haukkasaari-hankkeeseen.

Repola-seuralle tuli vuoden mittaan tiedonhakuja ja kysymyksiä Repolan historiasta ja suvuista. Niihin vastattiin yhteistyönä hallituksen jäsenten toimesta.

Talous

Seuran talous on pysynyt tyydyttävänä. Tulos oli 341 euroa ylijäämäinen ja oma pääoma on 6250,69 euroa. HUOM. Viimeisimmän lehden postituskulut puuttuvat.

Jäsenmaksu oli vuosijäseniltä 30,00 euroa.

Repola-seura r.y.**Tuloslaskelma 1.1.2024 - 31.12.2024**

2023

Varsinainen toiminta

Vuosijäsenmaksut	2 160,00	1 884,00
Ainaisjäsenmaksut	-00	-00
Tukimaksut jäseniltä	-00	200,00
Jäsen- ja tukimaksut yht.	2 160,00	2 084,00
Kirjanmyyntitulot	160,00	140,00
Kirjojen postitusmaksut	-00	17,60
Jäsenlehden painatus	-1 068,20	-1 744,40
Jäsenlehden postitus	-710,00	-1 239,75
Jäsenlehden kulut yht,	-1 778,20	-2 984,15
Kokouskulut	-11,26	-13,13
Pankkikulut	-48,04	-48,46
Muut kulut	-140,84	-102,00

Tilikauden tulos	341,66	-906,14
-------------------------	---------------	----------------

Tase 31.12.24

2023

Vastaavaa

Pankkitili Polvijärven Op	6 250,49	5 908,83
Vaihto-omaisuus	-00	-00
Yhteensä	6 250,49	5 908,83

Vastattavaa

Oma pääoma 1.1.	5 908,83	6 814,97
Tilikauden tulos	341,66	-906,14
Oma pääoma 31.12.	6 250,49	5 908,83
Yhteensä	6 250,49	5 908,83

Hallitus 1.3.2024 - 28.2.2025

Antti Pottonen, *puheenjohtaja*
pottonen@gmail.com

Maire Mäki
mairemaki@gmail.com

Ville Pönttönen, *varapuheenjohtaja*
ville.panttonen@gmail.com

Päivi Sandberg
paivisandberg@gmail.com

Lea Tserni-Puittinen, *sihteeri*
Kylänlahdentie 24, 81810 JAMALI
leatserni@gmail.com

Jorma Turunen
jorma.t.turunen@gmail.com

Hallituksen ulkopuolinen jäsensihteeri
Päivi Kiiskinen
Kiehiskuja 3, 80140 JOENSUU
paivi.kiiskinen1@gmail.com

Tervetuloa VUOSIKOKOUKSEEN
Joensuuhun la 29.3.2025 klo 13
Joensuun ortodoksinen seurakuntatalo,
Kirkkokatu 32 Joensuu

Jos haluat osallistua etäyhteydellä, ilmoittaudu
26.3.2025 mennessä
sähköpostilla leatserni@gmail.com

Esillä on sääntöjen §10 mukaiset asiat sekä §19
jossa käsitellään Repola-seuran toiminnan lopettamista,
ensimmäinen käsittely, tehdään päätös
lopettamiseen liittyen.

Koolle kutsujana Repola-seuran hallitus